

Åkra sør – Veakrossen (“omkjøringsveien”)

- Fylkesvei (6 km) planlagt gjennom landbruksområder og kystlynghei på Karmøy.
- Ville fått store konsekvenser for natur, landbruk, landskap og turområder.
- **Kommunedelplanen stanset av Miljøverndepartementet (SV) i 2012.**
- Karmøy kommune tok omkamp etter regjeringsskiftet i 2013.
- 2016: Kommunedelplanen godkjent av KMD (Høyre) – med vekt på **hensyn til lokalt selvstyre.**
- 2018: Vi klaget KMD-vedtaket inn for Sivilombudet – der vi fikk medhold.

Klage til Sivilombudet på KMD-vedtak (2018)

- og klagens konsekvenser

- Vi klaget bl.a. på at det ikke fremgår av vedtaket **HVORDAN** prinsippene i naturmangfoldloven § 7 (jf. §§ 8–12) er vurdert.
- Sivilombudet konkluderte [slik](#) (aug. 2018):
Ombudsmannen er kommet til at departementets vedtak ikke oppfyller kravet i naturmangfoldloven § 7 [...]. Ombudsmannen stiller blant annet spørsmål ved den store vekten departementet har lagt på hensynet til det kommunale selvstyret i en sak hvor det foreligger nasjonale interesser.
- Kommunal- og moderniseringsdept. [\(KMD\) \(Høyre\) kom med nytt vedtak i 2018](#):
Fortsatt godkjent kommunedelplan, **men ble gitt gode føringer for videre arbeid med reguleringsplanen – bl.a. krav om utredning av miljøtunnel.**
- Mai 2019: Innsigelse fra Statsforvalteren til *deler av reguleringsplanen*:
Miljøtunnelutredningene oppfyller ikke kravene som KMD satte i 2018.
- April 2021: [KMD \(Høyre\) støttet Statsforvalterens innsigelse.](#)
- Desember 2021: **Fylkeskommunen bevilget 10 mill. kr til nye miljøtunnelutredninger for 2022** (MDG, FrP, SV, Rødt og FNB stemte mot).
- Realisering av prosjektet er av finansielle årsaker kun aktuelt gjennom eventuell ny bompengepakke for Karmøy

Ikke godkjent pga.
mangelfulle
miljøtunnelutredninger

Reguleringsplan påklaget i 2019 og 2021

- Resterende del av planen (der det *ikke* er snakk om miljøtunnel) er godkjent/rettskraftig – vedtatt av kommunen i juli 2019.
- Vi klaget til kommunen på denne delen uten å få medhold. De sendte klagen videre til Statsforvalteren – heller ikke medhold (vedtak august 2020).
- **Vi leverte inn en oppdatert klage til Sivilombudet (SO) i juli 2021**, men behandles ikke før hele reguleringsplanen eventuelt blir godkjent (kapasitetsspørsmål hos SO). SO foreslo at vi anmodet Statsforvalteren om ny vurdering, basert på ny info i siste klage.
- Statsforvalteren vurderte klagen på nytt (sept. 2021), med samme negative resultat som i 2020.

Klage: mangefullt kunnskapsgrunnlag

- [Klagen](#) dokumenterer et svært mangefullt kunnskapsgrunnlag før vedtak av reguleringsplanen:
 - **Minst seks hekkelokaliteter for rødlistede fuglearter** blir berørt (bl.a. vipe (*kritisk truet*), storspove (*sterkt truet*) og svartstrupe (*sterkt truet*). Ingen av disse lokalitetene er omtalt i KU (2010) eller naturmangfoldrapport (2019)!
 - **Minst åtte lokaliteter av rødlistede naturtyper blir berørt.** Kun én av disse er nevnt i naturmangfoldrapport!
 - Også store kunnskapshull knyttet til økosystemtjenester, forurensning, vannmiljø, friluftsliv, barn og unges oppvekstvilkår (jf. KU-forskrifen § 21).
- Vi mener at planvedtaket går på tvers av både **naturmangfoldloven (§ 7, jf. §§ 8–12)**, og **KU-forskriften (§§ 21 og 28)**.

Hvordan svarte Statsforvalteren (sept. 2021)?

- Vurderte ny klage, men viser bare til samme formuleringer som i 2020 når avslaget begrunnes.
- Begrunnelse sterkt preget av standardformuleringer. F.eks. denne formuleringen, som også går igjen i andre klagesaker:

Kommunen har generelt stor frihet til å vurdere arealbruken, og det skal svært mye til for at kommunens konkrete vurderinger blir overprøvd i plansaker som ikke utløser innsigelse. Ut fra det som er nevnt over, vurderer Statsforvalteren det slik at planen har vært gjenstand for en demokratisk prosess, der sektormyndigheter og berørte parter har fått anledning til å medvirke. Vi kan ikke se at kommunen i planprosessen har brutt saksbehandlingsreglene eller andre regler i plan- og bygningsloven.

- Dette er etter min mening en paradoksal praksis:
 - Statsforvalteren tok i 2019 – da de bestemte seg for å komme med innsigelse til *deler* av reguleringsplanen – **utgangspunkt i samme kunnskapsgrunnlag som vi nå viser er svært mangelfullt** (de manglet altså oversikt over rødlistede arter og naturtyper for den delen av planen der de ikke kom med innsigelse).
 - Det er også slik at **naturmangfoldloven § 7 (jf. §§ 8–10) gjelder “prinsipper for offentlig beslutningstaking”** – og mangler ved vedtaket vil nødvendigvis ikke fremkomme før vedtaket faktisk er gjort (dvs. etter innsigelsen).

En annen formulering fra Statsforvalteren:

Fylkesmannen ser at det ved ny utredning kan oppdages flere arter og innlemmes helt oppdatert kunnskap. Som nevnt er det likevel uomtvistet at planen vil ha negative virkninger for naturmangfoldet. Selv om det er stilt spørsmål om det kan finnes flere truede arter, er det ikke vist til særskilte spørsmål eller helt nye og annerledes problemstillinger som mangler utredning. Kommunen har vurdert tiltaket opp mot de uheldige miljøkonsekvensene og den kompensierende virkningen av avbøtende tiltak, og har konkludert med at planen likevel skal vedtas.

Dette til tross for at vi i klagen altså viser til kunnskap som ikke har vært belyst tidligere og tema som mangler utredning – også til konkrete tiltak som kan avbøte skadene på truede arter og naturtyper av nasjonal interesse...

Når vi vet at kunnskapsgrunnlaget om arter og naturtyper – som ligger til grunn for planvedtaket – er svært mangelfullt, fremstår denne påstanden fra Statsforvalteren simpelthen ikke riktig.

Utfordringer til Nikolai...

- **Går det an å si noe om hvilket inntrykk du har av Statsforvalterens klagebehandlingen i saken som gjelder omkjøringsveien på Karmøy?**
- Kjenner man til tilfeller der statsforvalter gir klager medhold i saker der natur, miljø eller friluftsliv er stridens kjerne – og hva kjennetegner i så fall disse sakene?
- **Er det noen som holder en slags oversikt eller kontroll med statsforvalternes klagebehandling i miljø saker?**